

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

9 JULI 1991

ONTWERP VAN DECREET

**met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten
in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve**

AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer J. Geysels

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 2

A. In hoofdorde :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

— *bestuur : iedere met een overheidsfunctie beklede overheid of overheidsorgaan ; met overheid wordt gelijkgesteld de persoon van privaat recht waaraan de uitoefening van een bestuursfunctie is opgedragen ; met bestuur wordt gelijkgesteld de kabinetsmedewerkers die bestuurstaken waarnemen ; met bestuur wordt gelijkgesteld de raden, commissies en de adviesorganen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ;*

Zie :

535 (19904991)

— Nr 1 . : Ontwerp van decreet

– *bestuurde* : iedere persoon, ook indien hij geen rechtspersoon is, ongeacht zijn nationaliteit Of verblijfplaats op wie een bestuursbeslissing gevolgen kan doen ontstaan ;

– *bestuursbeslissing* : elke in een bestuursdocument uitgedrukte bestuurshandeling die voor één of meer bestuursdocumenten heeft doen ontstaan, doet ontstaan of kan doen ontstaan ;

– *bestuursdocument* : alle beschikbare informatie in geschreven, visuele, auditieve of geautomatiseerde vorm, opgesteld door, in opdracht van, of overgedragen aan de besturen waaruit een bestuursbeslissing blijkt, hetzij een handeling blijkt die tot een bestuursbeslissing kan bijdragen ;

– *uitzonderlijke belangen van beslotenheid* :

. het gerechtelijk onderzoek ingesteld naar aanleiding van het plegen van enig strafbaar feit ;

2. de bescherming van handels-, bedrijfs-, en fabricagegegevens die in vertrouwen aan een bestuur zijn gegeven met uitzondering echter van alle gegevens waarvan een ruime bekendmaking noodzakelijk is voor de veiligheid van de bevolking ;

3. de bescherming van de procedure voorzien bij de openbare aanbesteding of bij prijsoffertes ten aanzien van een bestuur als omschreven in de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aannemingen van werken, leveringen en diensten. ”.

VERANTWOORDING

Het voorgesteld amendement definieert alle begrippen die in het decreet worden gebruikt en omlijnt strikt de uitzonderingen waarop de openbaarheid van documenten niet van toepassing is. Uit evaluaties en ervaringen van de toepassing van de wet op de openbaarheid van bestuur in andere landen blijkt immers dat deze uitzonderingsregels de zwakke schakel vormen van de wetgeving ter zake.

B. In bijkomende orde :

In 1° op de vijfde regel het woord „bestuurshandeling” vervangen door het woord „bestuursbeslissing”.

VERANTWOORDING

Het amendement verduidelijkt de laatste zin van het eerste lid van artikel 2.

HOOFDSTUK II

Openbaarheid van bestuursdocumenten

Artikel 3

A. In hoofddeorde :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 3

§ 1. *Alle bestuursdocumenten zijn openbaar.*

§ 2. *Bestuursdocumenten zijn in hun geheel of voor een welbepaald gedeelte besloten wanneer door hun openbaarmaking een inbreuk zou worden gepleegd op het recht op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de bestuurde.*

De bestuursdocumenten bedoeld in § 2 van dit artikel zijn voor de betrokken bestuurden zelf openbaar.

§3. De openbaarheid van bestuursdocumenten kan in haar geheel OF slechts voor een welbepaald gedeelte worden opgeschort wanneer het onmiddellijk openbaar maken ervan niet opweegt tegen één van de in artikel 2 vermelde uitzonderlijke belangen van beslotenheid. ”.

VERANTWOORDING

Het amendement is een logisch gevolg van het amendement op artikel 2 in hoofddorde waarbij zowel het toepassingsgebied van de openbaarheid van bestuur als de uitzonderingen strikt zijn omschreven. De rechtszekerheid van de bestuurde moet zoveel mogelijk duidelijk omljnd zijn.

B.l. In eerste bijkomende orde :

Het tweede en derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

Het tweede lid is overbodig gezien de bepalingen in het eerste lid. Het derde lid beperkt in een te hoge mate de rechten van de bestuurde en hypotekeert de openbaarheid van bestuur.

2. In tweede bijkomende orde :

In het eerste lid op de eerste, tweede en derde regel de woorden „wanneer de openbaarmaking ervan verboden is krachtens de vigerende wettelijke en reglementaire bepalingen, of” weglaten.

VERANTWOORDING

Vage formulering die de rechten van de bestuurde kan aantasten. Bovendien moet het een doelstelling zijn van een decretale regeling van openbaarheid de bestaande wetgeving hieraan aan te passen en niet andersom.

3. In derde bijkomende orde :

In fine van het derde lid de volgende zinsnede toevoegen :

„ , tenzij voor leden van de Vlaamse Raad, de provincieraad en de gemeenteraad. ”.

VERANTWOORDING

Het amendement wil tenminste aan de mandatarissen inzage geven in bestuursdocumenten teneinde hen de mogelijkheid te geven hun controlerecht ten volle uit te oefenen.

Artikel 4

A. In fine van het eerste lid de volgende zinsnede toevoegen :

*„zonder dat enig persoonlijk belang moet worden aange-
toond.”.*

VERANTWOORDING

Het amendement versterkt de rechtszekerheid van de bestuurde inzake het inzagerecht.

B. Het tweede lid weglaten.

VERANTWOORDING

Het bedoelde tweede lid is te vaag. Bovendien moet dit niet in de tekst van het decreet worden ingeschreven.

Artikel 5

A. Het eerste, tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

*„De in artikel 4 genoemde bestuursdocumenten kunnen ter
plaats worden ingezien of schriftelijk of telefonisch worden
opgevraagd.*

*De inzage van bestuursdocumenten ter plaatse wordt gere-
geld door een reglement dat wordt opgesteld door het direct
betrokken bestuur.*

*Een schriftelijk verzoek tot inzage wordt beantwoord binnen
dertig dagen na de ontvangst van dit verzoek.*

Van de aanvragen wordt een register bijgehouden.“.

VERANTWOORDING

De rechten van de bestuurde inzake inzage kunnen niet worden beperkt tot een schriftelijke aanvraag. De termijn van antwoord moet zo kort mogelijk worden gehouden.

**B. In het vierde lid op de tweede regel het woord „zestig”
vervangen door het woord „dertig”.****C. In het vierde lid op de voorlaatste regel het woord „niet”
weglaten.**

VERANTWOORDING

Dit amendement is een logisch gevolg van het amendement sub A.

Hoofdstuk II bis

Actieve informatieplicht en bekendmaking
van bestuursbeslissingen (nieuw)

**Na artikel 5 een nieuw Hoofdstuk II bis met een nieuw
artikel 5bis invoegen dat luidt als volgt :**

„Hoofdstuk IIbis

*Actieve informatieplicht en bekendmaking
van bestuursbeslissingen*

Artikel 5bis

§ 1. Alle leden van het bestuur zijn er toe gerechtigd om de bestuursdocumenten te informeren in verband met de feiten die zij kennen naar aanleiding van de uitoefening van hun ambt of mandaat behoudens de in artikel 2 en artikel 3 omschreven gevallen van beslotenheid.

§ 2. Alle besturen zijn gehouden :

— de bestuursdocumenten die om informatie verzoeken zo goed mogelijk bij te staan ; elk bestuur stelt minstens één ambtenaar aan die belast is met het verzekeren van de informatiedoorstroming naar de burgers ;

— een volledige beschrijving van hun diensten en werking beschikbaar te stellen voor het publiek ;

— een volledig register ter beschikking te stellen van de door hen opgestelde bestuursdocumenten die kunnen geraadpleegd of opgevraagd worden ;

— via eigen publikaties en informatie-initiatieven de burgers op de hoogte te stellen van de beleidsmaatregelen ;

— de bestuursdocumenten op te stellen in een taal die door de meeste burgers kan worden begrepen.“.

VERANTWOORDING

Een decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten kan slechts haar fundamentele doelstellingen realiseren als de betrokken ambtenaren over spreekrecht beschikken en de overheid een actief informatiebeleid ontwikkelt.

Hoofdstuk III

Informatieambtenaar

In het opschrift het woord „Informatieambtenaar” vervangen door het woord „beroepsprocedure”.

VERANTWOORDING

Dit amendement is een gevolg van vorig amendement. De gewijzigde tekst van de titel geeft beter de inhoud van het betreffende hoofdstuk weer.

Artikel 7

A. In § 1, eerste lid de laatste zin weglaten.

VERANTWOORDING

Deze bepaling is reeds voorzien in een amendement bij artikel 5bis en is dus overbodig.

B. In § 1, derde lid op de derde en vierde regel de woorden „van de Bestuursdocumenten” weglaten.

VERANTWOORDING

De op te richten Raad voor Openbaarheid moet, rekening houdend met eventuele toekomstige functies en doelstellingen, zo weinig mogelijk beperkt worden omschreven.

C. In § 2 in fine van het eerste en het tweede lid telkens de woorden „en aan de Raad voor Openbaarheid” toevoegen.

VERANTWOORDING

Gezien de doelstellingen van de Raad voor Openbaarheid is het evident en wenselijk dat de Raad rechtstreeks beschikt over de werkingsverslagen.

Hoofdstuk IV

De Raad voor Openbaarheid van Bestuursdocumenten

In het opschrift de woorden „van Bestuursdocumenten” weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement is een gevolg van vorige amendementen.

Artikel 8

A. In § 1, eerste lid op de eerste en tweede regel de woorden „van Bestuursdocumenten” weglaten.

B. In § 1 aan het eerste lid toevoegen wat volgt :

„Kunnen geen lid zijn van de Raad de leden van de Vlaamse Raad, de provincieraden en de gemeenteraden. ”.

VERANTWOORDING

Het amendement beoogt een aantal noodzakelijke onverenigbaarheden in te voeren.

C. In § 1 het tweede lid vervangen door wat volgt :

„De leden van de Raad worden benoemd door de Vlaamse Raad, voor een periode van vijf jaar. ”.

VERANTWOORDING

Gezien het belang van de Raad lijkt het wenselijk de benoeming door de Vlaamse Raad te laten gebeuren.

D. In § 3 voor het eerste lid invoegen wat volgt :

„De Raad kan ambtshalve of op klacht van een bestuurde die hiervoor geen enkel ander belang dan dat van bestuurde moet doen blijken, een onderzoek instellen en uitspraak doen in volgende gevallen :

1. wanneer een bestuur de haar volgens de bepalingen van de artikelen 3, 4, 5, 6 en 7 opgelegde verplichtingen in verband met de openbaarheid van bestuursdocumenten en het te verlenen recht op inzage niet heeft nageleefd ;

2. wanneer een bestuur haar leden ten onrechte verhindert om het hun door artikel 5bis, § 1 verleende spreekrecht te beoefenen ;

3. wanneer een bestuur de bepalingen van artikel 5bis, § 2 ter regeling van de actieve informatieplicht niet heeft nageleefd. ”.

VERANTWOORDING

Het is belangrijk dat de bestuurde over de mogelijkheid beschikt om zich rechtstreeks te kunnen richten tot de Raad wanneer hij van mening is dat zijn inzagerecht wordt beknot. De Raad moet bovendien de mogelijkheid hebben om over het spreekrecht van de ambtenaar en de actieve informatieplicht van de overheid uitspraken te doen.

E. In § 3 na het tweede lid een nieuw lid toevoegen dat luidt als volgt :

„De Raad kan worden geraadpleegd door alle besturen en bestuursorganen waarop dit decreet van toepassing is. De Raad kan op eigen initiatief adviezen verstrekken betreffende de algemene toepassing van dit decreet. De Raad kan aan de Vlaamse Raad alsook aan de Vlaamse Executieve voorstellen doen in verband met de toepassing en de eventuele herziening van de doelstellingen van dit decreet. ”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt het initiatiefrecht van de Raad te verhogen.

F. In § 4 op de vierde, vijfde, zesde en zevende regel de zinnen „De beslissingen zijn met redenen omkleed en worden aan de betrokken partijen gemeld. Zij zijn definitief. De dienst is gehouden de beslissing uit te voeren.” vervangen door wat volgt :

„De beslissingen zijn met redenen omkleed, zijn openbaar en worden aan de betrokken partijen gemeld. De dienst is gehouden de beslissingen uit te voeren. De Vlaamse Executieve bepaalt de modaliteiten om de dwingendheid van de uitvoering van deze beslissingen te waarborgen. ”.

VERANTWOORDING

Beslissingen van de Raad kunnen niet definitief zijn gezien de mogelijkheid van beroep bij de Raad van State. Anderzijds is het noodzakelijk dat de Vlaamse Executieve sancties kan bepalen wanneer de diensten de beslissingen van de Raad toch niet uitvoeren.

G. In § 5 op de derde regel de woorden „aan de Vlaamse Executieve die dit meedeelt” weglaten.

VERANTWOORDING

Het is niet nodig dat het jaarverslag van de Raad aan de Vlaamse Raad wordt overgemaakt via de Executieve.

H. In fine van § 5 de woorden „en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad” toevoegen.

Hoofdstuk V

Slotbepalingen

Artikel 10

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„ Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1992”.

VERANTWOORDING

Het amendement wil geen onzekerheid laten bestaan inzake het van kracht worden van het decreet.

J. GEYSELS
